

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการให้การศึกษา เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรม มนุษย์อาจเรียนรู้ได้จากการลองผิดลองถูกไปเรื่อย ๆ อาจจะเรียนรู้จากกันและกันในขณะที่อยู่รวมกัน เล่นร่วมกันและทำงานร่วมกัน

ในปัจจุบันนี้ นักการศึกษาเชื่อว่า การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ควบคู่กัน ในขณะการเรียน คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ หรือการที่บุคคลลงมือลงงานขึ้นทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การสอนก็คือ การช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือกระทำทุกอย่างที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนงอกงามขึ้นทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา¹

คาร์เตอร์ วี. กูท กล่าวไว้ว่า การเรียน คือ การตอบสนองหรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร สาเหตุจากประสบการณ์บางส่วนหรือทั้งหมด ประสบการณ์นี้อาจจะเกิดโดยการเรียนรู้สัปดาห์ หรือไม่รู้สัปดาห์ก็ได้ สิ่งที่เราเห็นได้ง่าย ๆ คือ ความกระตือรือร้นในเรื่องของความรู้และทักษะทางการใช้ประสาทสัมผัสกับกล้ามเนื้อซึ่งการตอบสนอง หรือการ

¹ ลัทธินา สมเชื้อ และคณะ, "โรงเรียนประถมศึกษา: ความผันผวนที่ไม่สลาย," ใน เอกสารประกอบการสัมมนาการประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523, (อักษราเนา.), หน้า 62.

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้ ไม่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่เกิดจากการเจ็บป่วย และการเปลี่ยนแปลงชั่วคราว¹

พระบรมศาสดา พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ตรัสว่า การเรียนที่เกิดขึ้นในคนใด คนหนึ่งก็เพราะมีองค์ประกอบสองอย่างรวมกัน ได้แก่

1. โยนิโสมนสิการ คือ องค์ประกอบภายในของตัวผู้เรียน เป็นส่วนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระหายที่จะเรียน และเกิดปัญหาใคร่ครองหาเหตุผล ใคร่ครวญในสิ่งที่พอเห็นมาให้ลึกซึ้ง จึงเกิดการเรียนรู้

2. ปรโตโฆษะ คือ องค์ประกอบภายนอกของตัวผู้เรียน ได้แก่ ส่วนที่เป็นสิ่งแวดล้อมรอบกายของผู้เรียนที่ผู้เรียนสามารถได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็น ได้จับต้อง ซึ่งเมื่อมากระทบกับผู้เรียนแล้ว ผู้เรียนใช้องค์ประกอบภายใน "โยนิโสมนสิการ" ใคร่ครวญใคร่ครองแล้ว จึงเกิดการเรียนรู้²

เฟื่องฟุ้ง เครือตราชู กล่าวถึงการเรียนไว้ว่า การเรียนเป็นกระบวนการอันหนึ่งซึ่งเกิดผูกสายสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ในกระบวนการอันนี้พฤติกรรมของเด็กจะถูกเปลี่ยนแปลงและในทำนองเดียวกันสิ่งแวดล้อมก็จะถูกปรับปรุงบุคคล และสิ่งแวดล้อมมีปฏิริยาต่อกัน และกันอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการที่ไม่สิ้นสุด³

¹ Carter V. Good, Dictionary of Education (New York: McGraw-Hill Book Co., 1945), p. 552.

² ทองจันทร์ หงส์ถาวรภัก, "หลักการเรียนรู้และการสอน," การประชุมปฏิบัติการ ภาคการศึกษารับรองการสอนสำหรับอาจารย์ใหม่ ปีการศึกษา 2523 ครั้งที่ 2, ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523, (อักษรสานา), หน้า 1 - 2.

³ เฟื่องฟุ้ง เครือตราชู, "แนวคิดในการสร้างหลักสูตรและการปรับปรุงการสอน การเรียน," ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ดร. เฟื่องฟุ้ง เครือตราชู, (พระนคร : เกื้อกูลการพิมพ์, 2514), หน้า 50.

ส่วนการสอนนั้น ท่านพุทธทาสภิกขุ ได้กล่าวถึงการสอนว่า การสอน คือ การนำวิญญาณและครู คือ ผู้นำทางวิญญาณหรือว่าเป็นผู้ยกสถานะทางวิญญาณของคนเราให้สูงขึ้น ในระยะต้น ๆ ครูเป็นผู้ให้การศึกษาในเบื้องต้น อบรมมารยาทในเบื้องต้น อบรมศีลธรรมในเบื้องต้น ไม่ใช่ลูกจ้างสอนหนังสือ¹

โฮจิมินห์ เคยกล่าวไว้ว่า การสอน คือ การที่บุคคลหนึ่งเอาความรู้สึกรู้สึกนึกคิด และชีวิตของตนมาเผยแพร่ให้บุคคลหนึ่งทราบ เพื่อให้นักเรียนได้พิจารณาและเลือกสรรเอาคุณสมบัติและค่านิยมที่จับใจ มายึดถือเป็นของตนเองและปฏิบัติตาม²

วิลเลียม เอ็ม. อเล็กซานเดอร์ กล่าวถึงการสอนว่า การสอนในรูปของการนำไปใช้ควรประกอบด้วย

1. เนื้อหา หมายถึง จะสอนอะไรให้แก่เด็ก ส่วนวิธีสอน คือ จะสอนเด็กอย่างไร
2. จุดประสงค์ของการสอน หมายถึง การเรียนรู้ของเด็ก ส่วนวิธีสอน คือ ทางที่จะนำเด็กให้บรรลุถึงการเรียนรู้ดังกล่าว
3. ผลที่ได้รับจากการสอน หมายถึง สิ่งที่ปรากฏให้เห็นเนื่องมาจากประสบการณ์การเรียนรู้ ขบวนการสอน คือ ทำอย่างไรเด็กจึงจะเกิดประสบการณ์การเรียนรู้³

¹พุทธทาสภิกขุ, อุดมคติแก้ปัญหาดุคทุกชนิก (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517), หน้า 70.

²สุมิตร คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2518), หน้า 135.

³J.G. Salor and W.M. Alexander, Planning Curriculum for Schools (New York: Holt Rinehart and Winstion, Inc., 1974), p. 611.

สมนึก ลิมทอง กล่าวถึงกระบวนการสอนไว้ว่า กระบวนการสอนเป็นการจัดประ-
สพการณ์ การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ การจัดประสพการณ์นั้น ต้อง
เน้นให้ผู้เรียนกระทำกิจกรรมมากกว่ากิจกรรมของครู กิจกรรมที่ให้นักเรียนกระทำจะต้อง
เตรียมไว้ล่วงหน้า และจัดเรียงลำดับก่อนหลังตามลักษณะความต่อเนื่องของเนื้อหาวิชา เมื่อ
ผู้เรียนกระทำกิจกรรมที่จัดให้แล้วจะต้องสามารถสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่กำหนดไว้
ในจุดประสงค์¹

วิรุทธิ์ สีลาพฤทธิ์ กล่าวว่า การเรียนการสอนในแต่ละวิชา และเนื้อหา อาจ
แตกต่างกัน วิชาหนึ่งอาจเหมาะที่จะเรียนแบบบรรยายภาคทฤษฎี วิชาหนึ่งเหมาะที่จะเรียน
ในห้องปฏิบัติการหรือไม่ก็อาจจำเป็นต้องเรียนในห้องที่มีลักษณะที่จะจัดกิจกรรมร่วมระหว่าง
นักเรียนกันเองได้ ฉะนั้น การจัดสถานที่เรียนในชั่วโมงหนึ่งชั่วโมงใด หรือวิชาหนึ่งวิชาใด
ควรจัดให้ถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะของวิชานั้นและสภาพแวดล้อม เพื่อให้การเรียนรู้มีประ-
สิทธิภาพมากที่สุด การจัดสถานที่เรียนจึงขึ้นอยู่กับการจัดกลุ่มนักเรียน เช่น สถานที่สำหรับ
นักเรียนกลุ่มใหญ่ สถานที่สำหรับนักเรียนกลุ่มเล็ก หรือสถานที่สำหรับการเรียนรายบุคคล²

นอกจากนั้นเขายังกล่าวอีกว่า ครูที่สัมฤทธิ์ผลในการสอนจะต้องไม่ป้อนแต่ข้อสน-
เทศให้แก่นักเรียนเท่านั้น ครูยังจะต้องพยายามให้นักเรียนได้เรียนมากยิ่งขึ้น แต่กลับใช้
เวลาน้อยลง ครูไม่เพียงแต่คำนึงถึงความรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับและวิธีการเรียนรู้เท่านั้น แต่ครู
ยังจะต้องคำนึงถึงสิ่งที่ครูสอนและสอนอย่างไรอีกด้วย ซึ่งอันนี้ก็คือ ความสำคัญของกระบวนการ

¹สมนึก ลิมทอง, "การสอนและการวัดผลตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521," เอก
สารประกอบความรู้สำหรับครู [ม.ป.ท.] , หน้า 51.

²วิรุทธิ์ สีลาพฤทธิ์, "สื่อการสอนและการเรียนรู้," เอกสารประกอบการเรียน
นิสิตปริญญาตรีวิชาสื่อการสอน (กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2522), หน้า 16.

การสื่อความหมาย ¹

วิชัย วงษ์ใหญ่ กล่าวว่า การเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามลำคัมขั้นตอนนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง การศึกษาหรือการเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและส่วนใหญ่เด็กจะเกิดการ เรียนรู้ได้ เนื่องจากการจัด และเลือกประสบการณ์ การเรียนให้โดยครู ฉะนั้นการที่จะส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจะต้องมีแบบของการเรียนการสอนอย่างมีระบบ เพราะสิ่งนี้จะ เป็นเครื่องช่วยให้ครูได้วางแผนการสอน การดำเนินการสอนและการตรวจสอบประเมินผลเพื่อปรับปรุงการสอนของครูและการเรียนรู้ของเด็ก ²

การเรียนการสอนเป็นขบวนการที่มืองค์ประกอบหลายอย่างรวมกัน ดังที่ ภิญญาสาทร ไกล่ล่าวถึงสภาพการเรียนการสอนไว้ว่า สภาพการเรียนการสอนจะต้องมีสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้อง คือ ประการแรก จะต้องมี การปะทะสัมพันธ์ทางสังคมในห้องเรียน ระหว่างพฤติกรรมของครูกับนักเรียน ครูกับครู และนักเรียนกับนักเรียน อันได้แก่ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ความผูกพันตามลักษณะของวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น ความพึงพอใจและลักษณะการสื่อความหมายต่อกัน และประการที่สอง จะต้องมีภูมิหลังทางสังคมของการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ระบบการศึกษาของชาติ ของท้องถิ่นและของโรงเรียน วัตถุประสงค์ของการศึกษา แผนการจัดการศึกษาของเขตและข้อจำกัดต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการเรียนการสอน ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ระดับที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ผู้ปกครองบิดามารดาและครูของนักเรียน ลักษณะครอบครัวของครู ของชาวบ้านและของนักเรียนลักษณะของชุมชนอันเป็นที่ตั้งของโรงเรียนและสังคมส่วนรวมของประเทศ ตลอดจนสภาวะทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมทั่วไป เอกลักษณะของชาติและสภาวะทางการเมือง ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องและ

¹วิรุทธิ์ สีลาพฤทธิ์, "เทคโนโลยีทางการศึกษา," เอกสารประกอบการสอนภาควิชาโสตทัศนศึกษา (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 1.

²วิชัย วงษ์ใหญ่, พัฒนาหลักสูตรและการสอน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2521), หน้า 115.

มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนทั้งสิ้น¹

การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาภาคบังคับ เพราะเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนทุกคนของประเทศ คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดหลักเกณฑ์ของเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ตอนหนึ่งว่า การจัดทำคำบับขั้นตอนของเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ระดับประสบการณ์ของผู้เรียน จะไม่ถือรายชื่อวิชาและขอบเขตวิชาเท่าที่ปรากฏในหลักสูตรเดิมเป็นเกณฑ์ แต่จะคำนึงถึงความต้องการในชีวิตจริงและความพิสดารกว้างขวางของวิทยาการในโลกปัจจุบัน จึงจัดกลุ่มประสบการณ์เสียใหม่ ในระดับประถมศึกษาได้แบ่งประสบการณ์ภาคเนื้อหา ประสบการณ์ภาคทักษะ ประสบการณ์ภาคสุนทรีย์ภาพและจริยธรรม และประสบการณ์ภาคการงาน²

การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา วิลเลียม ซี. รีวิส และคณะ กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษาทำหน้าที่ช่วยเหลือเด็กทุกคนให้มีประสบการณ์ เพื่อที่จะได้มีความรับผิดชอบ พิจารณญาณและการสร้างสรรค์ อันเป็นพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ แยกออกเป็นพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ร่างกาย อารมณ์ สังคมและศีลธรรม ซึ่งโรงเรียนต้องฝึกให้ตามปรัชญานี้ และจัดสภาพการณ์ต่าง ๆ ให้โรงเรียนมีความใกล้เคียงกับสภาพของสังคมที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของเด็ก³

หนังสือ พฤกษะวัน ได้กล่าวถึง การเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาในยุคปัจจุบันนี้ว่า มีสภาพการเรียนการสอนเป็นไปในรูปแบบใดก็จะต้องกล่าวได้ว่า ขึ้นอยู่

¹ ภิญโญ สาร, หลักการศึกษ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภา, 2521), หน้า 236 - 237.

² สิบปนนท์ เกตุทัต, การปฏิรูปการศึกษา รายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 94.

³ William C. Reavis and others, Administering the Elementary School (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice - Hall, Inc., 1957), p. 2 - 4.

กับสภาพความพร้อมของโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ เพราะสภาพการณ์ในโรงเรียนนั้นเปลี่ยนแปลง
 ต่างกันมากมาย เพราะบ้านเมืองเราโรงเรียนมีหลายสภาพ นับแต่สภาพอาคารเรียนวัสดุ
 อุปกรณ์การสอน อุปกรณ์การเรียนของนักเรียน เครื่องใช้ประกอบต่าง ๆ ที่จะมีส่วนอำนวยความสะดวก
 ให้ครูสนใจในการที่จะปรับปรุงการสอนของตน แม้แต่งบประมาณต่าง ๆ ในการจัดซื้อวัสดุที่
 จะให้ครูผลิตอุปกรณ์ก็หายาก ครูส่วนหนึ่งที่สนใจในการปรับปรุงการสอนจะต้องชวนชวายเป็นและ
 เจียดทรัพย์สินส่วนตัวไปใช้จ่ายเองเกือบทั้งสิ้น ทำให้ครูส่วนหนึ่งน้อยใจ เพราะในบ้านเราก็คง
 มีครูระดับประถมศึกษาประเภทเดียวเท่านั้นที่ทำงานโดยไม่ต้องรองบประมาณ เนื่องจากไม่
 ค่อยจะมีจ่ายให้ เราต้องการทั้งคนริเริ่ม สนใจ เสียสละ ทุ่มเททั้งกำลังกายและทรัพย์สิน
 ทุกด้านให้ปรับปรุงการศึกษา ปรับปรุงการสอน โดยไม่ต้องคำนึงถึงสิ่งตอบแทนนั้นคงได้ก็ไม่
 มากนัก และอาจกล่าวได้ว่าจะเป็นไปไม่ได้มานาน เมื่อเป็นดังนี้การเรียนการสอนในโรง
เรียนจึงได้เปลี่ยนแปลงแบบเดิม คือ ห้องจำ บอกรวด บรรยาย อ่านพร้อมกัน (ตะโกนหนึ่ง-
สือ) อยู่ส่วนหนึ่ง โรงเรียนมีสภาพพร้อม มีเครื่องมือ วัสดุและผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริม
 ก็ช่วยให้ครูพอมีกำลังใจที่จะปรับปรุงแนวการสอนของตน เราเองคิดว่า การศึกษาแผนใหม่
 นั้นจะต้องช่วยในเรื่องอุปกรณ์การสอน การเลิกไม่เรียนในกาทำโทษ แต่ในสภาพของ
 เราก็คงไม่พร้อมที่จะจัดหา ทำกิจกรรม คือให้เด็กสนใจ นับแต่สนามโรงเรียน จนถึงในห้อง
 เรียนอาจไม่มีอะไรที่จะช่วยส่งเสริมแนวความคิดของเด็ก หรือสื่อให้เด็กสนใจได้เลย เด็ก
 ไม่มีกิจกรรม ครูไม่มีวัสดุหรือเครื่องประกอบที่จะจัดกิจกรรมได้ เพราะความไม่มีหลายสิ่ง
 หลายอย่าง ท่านลองนึกดูว่าครูก็จำเป็นต้องให้เรียนตามแบบเก่าที่ขาด ๆ บกพร่อง ห้องบ้าง
 บังคับบ้าง และอื่น ๆ ที่กล่าวมานี้นับเป็นปัญหาในการปรับปรุงการเรียนการสอนไม่ให้ก้าวไป
 ได้เท่าที่ควร

แนวความคิดใหม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาชั้น บันลือ
 ทุกๆวัน ยิ่งกล่าวอีกว่า ความเปลี่ยนแปลงของการดำเนินชีวิตการประกอบอาชีพ การ
 ติดต่อสื่อสาร การอุตสาหกรรม ตลอดจนเครื่องช่วยทำให้เกิดความบันเทิงของมนุษย์ได้พัฒนา
 มากขึ้นอย่างรวดเร็ว มนุษย์มุ่งที่จะใช้วิทยาศาสตร์ เครื่องยนต์กลไกมาใช้เป็นเครื่องทุ่นกั
 ลังในการทำงานได้อย่างกว้างขวางขึ้นโดยลำดับ นำการศึกษาจึงได้ดัดแปลงเครื่องมือเหล่า

นั้นมาใช้เพื่อจะทุ่มหรือผ่อนกำลังครูที่จะช่วยให้ครูได้ใช้พลังในการทำงานน้อยลงได้บ้าง ประ-
 หยัดเวลาในการอธิบายและยกตัวอย่างไ้มาก เช่น วิทยุ โทรทัศน์ โฆษณาสินค้าคิดต่อ หรือ
 เผยแพร่ข่าวนี้มาดัดแปลงเป็นวิทยุการศึกษา โทรทัศน์เพื่อการศึกษา โรงเรียนใหญ่ ๆ ใช้
 เครื่องขยายเสียงในการประกาศประชุมอบรมเด็ก เหล่านี้ย่อมช่วยประหยัดกำลังและเวลา
 ได้มากยิ่งขึ้น สิ่งที่เรายพยายามดัดแปลงเครื่องยนต์กลไกต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ทางการศึก
 ษา นับเป็นความก้าวหน้าทางการเรียนการสอนและเป็นการปรับปรุงงานในอาชีพ ให้ทันกับ
 สภาพแวดล้อมและเหตุการณ์ได้อย่างเหมาะสมที่สุด ¹

จังหวัดนครนายกมีทั้งหมด 4 อำเภอ ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมด
 167 โรงเรียน จำนวนครู 1,843 คน และจำนวนนักเรียน 29,516 คน ² จัดว่าเป็น
 หน่วยงานที่มีความสำคัญทั้งอัตรากำลัง ได้แก่จำนวนครูและจำนวนนักเรียน ความสำคัญของ
 การประถมศึกษาส่วนหนึ่งจะต้องมีการพัฒนาในด้าน การเรียนการสอนให้ดีและให้ไ้มลมากที่สุด
 อันหมายถึงคุณภาพของเยาวชนในจังหวัดนครนายก ³ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษา
ความคาดหวังและความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงของครูประถมศึกษาจังหวัดนครนายกที่มีต่อการ
เรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา อันจะเป็นแนวทางในการเสนอข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุง
 แก้ไขการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นแนวทางใน
 การเผยแพร่วิธีการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาที่ดีแก่วงการประถมศึกษา

¹ บัณฑิต พงกษะวัน, การประถมศึกษา, ฉบับแก้ไขปรับปรุง พิมพ์ครั้งที่ 2. (กรุง-
 เทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2522), หน้า 110 - 112.

² หน่วยงานนิเทศก์ จังหวัดนครนายก, รายงานการศึกษาส่วนภูมิภาคสถิติ ปีการ
ศึกษา 2523 (นครนายก : สำนักงานหน่วยงานนิเทศก์, 2523), หน้า 7, 9, 14.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 1.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของครูประถมศึกษาจังหวัดนครนายกและความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงที่มีต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการเตรียมการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน นวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและการประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของครูประถมศึกษาจังหวัดนครนายกกับความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงที่มีต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการเตรียมการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน นวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและการประเมินผล

สมมติฐานของการวิจัย

ความคาดหวังของครูประถมศึกษาจังหวัดนครนายกกับความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการเตรียมการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน นวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและการประเมินผลแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะความคาดหวังของครูประถมศึกษาจังหวัดนครนายกและความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงที่มีต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา
2. โรงเรียนที่เลือกเป็นตัวอย่างได้แก่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก
3. ตัวอย่างประชากร ได้แก่ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นโดยอาศัยหลักทฤษฎีการศึกษา ทฤษฎีจิตวิทยา และสภาพที่เป็นจริงของการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาที่ดี ฉะนั้น จึงเชื่อได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สามารถสำรวจความคาดหวังและความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงของครูประถมศึกษาจังหวัดนครนายกได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
2. ผู้วิจัยเชื่อว่าครูประถมศึกษาจังหวัดนครนายกทุกท่านตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจ

ความจำกัดของการวิจัย

ครูประถมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครนายกที่เป็นตัวอย่างประชากร มีทั้งวุฒิทางวิชาชีพ อายุ อายุราชการ ตลอดจนมีประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน จึงอาจทำให้มีผลต่อการตอบแบบสอบถามได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการเตรียมการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน นวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและการประเมินผลระดับประถมศึกษาที่ดี จากหนังสือ วารสาร และรายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามสำหรับครูประถมศึกษา 1 ชุด ซึ่งมีลักษณะคำถามที่กำหนดค่าตอบให้เลือก และแบบมาตราส่วนประเมินค่าของ ลิเคอร์ท (Likert Rating Scale) โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับความคาดหวังของครูประถมศึกษาและความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงของการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาค้นหาวิธีการเตรียมการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน นวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดผลและการประเมินผล

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 13 ท่าน ตรวจสอบรายละเอียดของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วปรับปรุงแก้ไขให้ได้แบบสอบถามฉบับชั่วคราว สำหรับไปทดลองใช้กับครูประถมศึกษาอำเภอเมืองจังหวัดนครนายกที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามฉบับชั่วคราวให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับตัวอย่างประชากร ซึ่งได้แก่ ครูประถมศึกษาจังหวัดนครนายก จำนวน 735 คน ซึ่งได้โดยการสุ่มจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก

6. วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างความคาดหวังของครูประถมศึกษาจังหวัดนครนายกกับความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยการทดสอบค่า t (t-test)

7. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอแนะ

คำจำกัดความ

ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังของครูประถมศึกษาจังหวัดนครนายกที่มีต่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก

ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิด หรือการลงความเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก

สภาพที่เป็นจริง หมายถึง การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาที่เป็นจริงในปัจจุบันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก

การเรียนการสอน หมายถึง ขบวนการเตรียมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหาหรือจัดทำอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน การเลือกใช้นวัตกรรมทางการเรียนการสอน และการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก

ครูประถมศึกษา หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เป็นผู้สอนหรือทำหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่ทำการสอนระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม หมายถึง จุดมุ่งหมายการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นเฉพาะให้เด็กนักเรียนเรียนรู้จากการกระทำที่สามารถสังเกตได้ เช่น การทดลอง การเล่าเรื่อง การสาธิต การอภิปราย ฯลฯ

นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง ความคิดและการกระทำใหม่ ๆ ในระบบการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการประกอบการสอน เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อความหมายที่ผู้สอนประสงค์จะส่งหรือถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับครูในการปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาจังหวัดนครนายกให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวคึกสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงส่งเสริมและจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา